Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (andra avdelningen)

den 26 april 2012*

”Direktiv 2006/126/EG — Ömsesidigt erkännande av körkort — En medlemsstats beslut att vägra att erkänna, beträffande en person vars körkort har återkallats i landet, giltigheten av ett körkort som utfärdats av en annan medlemsstat”

I mål C-419/10,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Bayerischer Verwaltungsgerichtshof (Tyskland) genom beslut av den 16 augusti 2010, som inkom till domstolen den 23 augusti 2010, i målet

Wolfgang Hofmann

mot

Freistaat Bayern,

meddelar

DOMSTOLEN (andra avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden J.N. Cunha Rodrigues samt domarna U. Lõhmus, A. Rosas (referent), A. Ó Caoimh och A. Arabadjiev,

generaladvokat: Y. Bot,

justitiesekreterare: förste handläggaren L. Hewlett,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 28 september 2011,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

— Wolfgang Hofmann, genom W. Säftel, Rechtsanwalt,

— Freistaat Bayern, genom M. Niese, Oberlandesanwalt vid Freistaat Bayern,

— Tysklands regering, genom T. Henze och N. Graf Vitzthum, båda i egenskap av ombud,

— Europeiska kommissionen, genom G. Braun och N. Yerrell, båda i egenskap av ombud,

och efter att den 10 november 2011 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

* Rättegångsspråk: tyska.

följande

Dom

1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artiklarna 2.1 och 11.4 andra stycket i Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/126/EG av den 20 december 2006 om körkort (omarbetning) (EUT L 403, s. 18).

2 Begäran har framställts i ett mål mellan Wolfgang Hofmann, som är tysk medborgare och innehavare av ett körkort som utfärdats i Republiken Tjeckien, och Freistaat Bayern. Målet rör ett beslut som förbjuder honom att använda sitt körkort i Förbundsrepubliken Tyskland.

Tillämpliga bestämmelser

Unionslagstiftningen

3 Skäl 2 i direktiv 2006/126 har följande lydelse:

”Gemensamma körkortsbestämmelser är en grundläggande förutsättning för den gemensamma transportpolitiken, bidrar till att förbättra trafiksäkerheten och underlättar den fria rörligheten för människor som bosätter sig i en annan medlemsstat än den som utfärdat körkortet. Eftersom privata färdmedel fyller en viktig funktion, gynnas individernas fria rörlighet och etableringsfrihet om de har ett körkort som vederbörligen erkänns i värdmedlemsstaten. …”

4 I skäl 8 anges att av trafiksäkerhetsskäl bör minimikrav fastställas för utfärdande av körkort.

5 Skäl 15 i direktivet har följande lydelse:

”Av skäl som har samband med trafiksäkerheten bör det dessutom finnas möjlighet för medlemsstaterna att, för körkortshavare som har sin permanenta bosättningsort inom deras territorium, tillämpa sina nationella bestämmelser om återkallelse, omhändertagande, förnyelse och ogiltigförklaring av körkort.”

6 I artikel 2.1 i direktiv 2006/126 föreskrivs att ”[k]örkort som är utfärdade av medlemsstaterna skall erkännas ömsesidigt”.

7 I artikel 7.1 och 7.5 föreskrivs följande:

”1. Körkort får endast utfärdas till sökande

a) som har godkänts i ett körprov och ett kunskapsprov samt uppfyller de medicinska krav som fastställs i bilagorna II och III,

…

e) med permanent bosättningsort inom den medlemsstat som utfärdar körkortet eller som kan intyga att de har studerat där i minst sex månader.

…

5.

a) Det är inte tillåtet att inneha mer än ett körkort.

b) En medlemsstat skall vägra att utfärda ett körkort om det har fastställts att den sökande redan har ett körkort.

c) Medlemsstaterna skall vidta nödvändiga åtgärder i enlighet med led b. Nödvändiga åtgärder när det gäller utfärdande, ersättande, förnyande eller utbyte av ett körkort skall vara att kontrollera med andra medlemsstater att den sökande inte redan har ett körkort, om det finns rimlig anledning att misstänka detta.

d) För att kunna underlätta kontrollerna i enlighet med led b skall medlemsstaterna använda sig av nätverket för EU-körkort så fort som det har tagits i drift.

Utan att det påverkar tillämpningen av bestämmelserna i artikel 2 a skall den medlemsstat som utfärdar ett körkort med vederbörlig noggrannhet försäkra sig om att den som ansöker om körkort uppfyller kraven i punkt 1 i den här artikeln och tillämpa sina nationella bestämmelser om upphävande eller återkallelse av rätten att köra om det kan fastställas att ett körkort har utfärdats utan att dessa krav var uppfyllda.”

8 Artikel 11.4 i direktiv 2006/126 har följande lydelse:

”En medlemsstat skall vägra att utfärda ett körkort till en sökande vars körkort har begränsats, omhändertagits eller återkallats av en annan medlemsstat.

En medlemsstat skall vägra att erkänna giltigheten av ett körkort utfärdat av en annan medlemsstat till en person vars körkort har begränsats, omhändertagits eller återkallats på den förstnämnda medlemsstatens territorium.

En medlemsstat får likaså vägra att utfärda ett körkort om den sökande har fått sitt körkort återkallat[*] i en annan medlemsstat.” [*I överensstämmelse med terminologin i direktiv 91/439 används nedan begreppet ”annullerat” när det gäller artikel 11.4 tredje stycket i direktiv 2006/126. Övers. anm.]

9 I artikel 13 i direktivet föreskrivs följande:

”1. Medlemsstaterna skall med kommissionens samtycke fastställa regler för överensstämmelsen mellan behörighet som erhållits före genomförandet av detta direktiv, och de kategorier som definieras i artikel 4.

Efter samråd med kommissionen får medlemsstaterna göra sådana ändringar i sin nationella lagstiftning som är nödvändiga för att genomföra bestämmelserna i artikel 11.4, 11.5 och 11.6.

2. Behörighet att framföra fordon som beviljats före den 19 januari 2013 skall inte kunna dras in eller på något sätt inskränkas genom bestämmelserna i detta direktiv.”

10 Artikel 15 i direktivet har följande lydelse:

”Medlemsstaterna skall bistå varandra vid genomförandet av detta direktiv och skall utbyta upplysningar om de körkort som de har utfärdat, bytt ut, ersatt, förnyat eller återkallat. De skall använda det nätverk för EU-körkort som inrättats för detta ändamål, när detta nätverk väl har tagits i drift.”

11 Artikel 16.1 och 16.2 i direktivet föreskriver följande:

”1. Medlemsstaterna skall senast den 19 januari 2011 anta och offentliggöra de bestämmelser i lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa artikel 1.1, artikel 3, artikel 4.1, 4.2 och 4.3 och 4.4 b–k, artikel 6.1, 6.2 a och 6.2 c–e, artikel 7.1 b, c och d, 7.2, 7.3 och 7.5, artikel 8, artikel 10,

artiklarna 13–15 samt bilaga I punkt 2, bilaga II punkt 5.2 när det gäller kategorierna A1, A2 och A och bilaga IV, V och VI. De skall genast överlämna texten till bestämmelserna till kommissionen.

2. De skall tillämpa dessa bestämmelser från och med den 19 januari 2013.”

12 Artikel 17 första stycket i direktiv 2006/126 har följande lydelse:

”[Rådets d]irektiv 91/439/EEG [av den 29 juli 1991 om körkort (EGT L 237, s. 1; svensk specialutgåva, område 7, volym 4, s. 22)] skall upphöra att gälla från och med den 19 januari 2013, utan att det påverkar medlemsstaternas skyldigheter vad gäller de tidsfrister som anges i bilaga VII del B för införlivande av det direktivet i nationell lagstiftning.”

13 Artikel 18 i direktiv 2006/126 har följande lydelse:

”Detta direktiv träder i kraft den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artikel 2.1, artikel 5, artikel 6.2 b, artikel 7.1 a, artikel 9, artikel 11.1 och 11.3–11.6, artikel 12 samt bilagorna I, II och III skall tillämpas från och med 19 januari 2009.”

14 Enligt artikel 1.2 i direktiv 91/439 ska ”[k]örkort som är utfärdade av medlemsstaterna … erkännas ömsesidigt”.

15 Artikel 7.1 i direktiv 91/439 har följande lydelse:

”1. Körkort får dessutom endast utfärdas till

a) sökande som har godkänts i ett körprov och ett kunskapsprov samt uppfyller de medicinska krav som fastställs i bilaga 2 och 3,

b) sökande med permanent bosättningsort inom den medlemsstat som utfärdar körkortet eller som kan intyga att de har studerat där i minst sex månader.”

16 Artikel 8.2 och 8.4 i nämnda direktiv har följande lydelse:

”2. Om inte annat följer av tillämpningen av territorialprincipen i straffrätt och ordningsbestämmelser får den medlemsstat där innehavaren av ett körkort som har utfärdats av en annan medlemsstat har sin permanenta bosättningsort tillämpa sina nationella bestämmelser om begränsning, återkallande, indragning och annullering i fråga om körkort och, om det behövs, byta ut körkortet i detta syfte.

…

4. En medlemsstat får vägra att erkänna giltigheten av ett körkort som har utfärdats av en annan medlemsstat om innehavaren inom den förstnämnda medlemsstatens territorium är föremål för någon av de åtgärder som anges i punkt 2.

En medlemsstat får likaså vägra att utfärda körkort om den sökande är föremål för en sådan åtgärd i en annan medlemsstat.”

Den nationella lagstiftningen

17 I förordningen om personers tillträde till vägtrafik (Verordnung über die Zulassung von Personen zum Straßenverkehr (Fahrerlaubnis-Verordnung)) av den 18 augusti 1998 (BGBl. 1998 I, s. 2214), i dess lydelse enligt förordningen av den 7 januari 2009 (BGBl. 2009 I, s. 29), stadgas följande i 28 § första stycket första meningen:

”Innehavare av ett körkort som gäller inom [Europeiska unionen] eller inom [Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES)] som är permanent bosatt i Tyskland, i den mening som avses i 7 § stycke 1 eller 2, med förbehåll för begränsningarna i 28 § styckena 2–4, får framföra motordrivna fordon i detta land i enlighet med den behörighet som följer av nämnda körkort.”

18 28 § fjärde stycket i förordningen har följande lydelse:

”Den behörighet som föreskrivs i första stycket gäller inte för innehavare av ett körkort som har utfärdats inom [unionen] eller EES,

…

3. när körkortet tillfälligt eller varaktigt har återkallats i Tyskland, genom domstolsavgörande eller genom ett omedelbart verkställbart eller lagakraftvunnet beslut av en förvaltningsmyndighet, eller när körkort har nekats genom ett lagakraftvunnet beslut eller inte har återkallats enbart av den anledningen att den berörda personen dessförinnan har avstått från körkortet,

…

I de fall som föreskrivs i första meningen i punkterna 2 och 3 kan en myndighet meddela ett förvaltningsbeslut beträffande avsaknaden av behörighet. Första meningen i punkterna 3 och 4 är endast tillämplig då de aktuella åtgärderna registrerats i trafikregistret och ingen avskrivning skett enligt 29 § vägtrafiklagen (Straßenverkehrsgesetz).”

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågan

19 Genom en lagakraftvunnen brottmålsdom från Amtsgericht Memmingen (allmän domstol i Memmingen) av den 8 maj 2007 ålades Wolfgang Hofmann att betala böter för rattfylleribrott. Hans körkort drogs in och samtidigt fastställdes en spärrtid på femton månader, under vilken något nytt körkort inte fick utfärdas, det vill säga till och med den 7 augusti 2008. Det framgår av handlingarna i målet att Wolfgang Hofmann, för att få tillbaka sitt körkort efter spärrtiden, var tvungen att ansöka om ett nytt körkort hos behörig myndighet i Tyskland. Denna myndighet hade att ta ställning till om det fanns anledning att förordna om ny uppkörning för att fastställa Wolfgang Hofmanns körförmåga eller om en medicinsk-psykologisk undersökning för att utröna vederbörandes lämplighet att framföra motorfordon.

20 Vid en trafikkontroll den 17 mars 2009 konstaterade de tyska myndigheterna att Wolfgang Hofmann hade ett tjeckiskt körkort utfärdat den 19 januari 2009. På körkortet angavs det att han var bosatt i Lazany (Republiken Tjeckien). Vid en ytterligare trafikkontroll den 25 mars 2009 omhändertog den tyska polisen detta körkort och skickade det till den tyska körkortsmyndigheten.

21 Genom skrivelse av den 20 april 2009 meddelade körkortsmyndigheten att Wolfgang Hofmann inte hade rätt att framföra motorfordon i Tyskland med sitt tjeckiska körkort. Han upplystes dessutom om att ett fastställelsebeslut skulle komma att meddelas om han inte samtyckte till att en anteckning om förbudet påfördes körkortet.

22 Eftersom Wolfgang Hofmann inte samtyckte till att en anteckning om förbudet påfördes det tjeckiska körkortet, fastställde körkortsmyndigheten, genom beslut av den 15 juli 2009, att hans tjeckiska körkort inte gav honom rätt att framföra motorfordon i Tyskland. Körkortsmyndigheten förordnade även att körkortet skulle förses med en påskrift om att det inte var giltigt i Tyskland.

23 Wolfgang Hofmann överklagade detta beslut vid Verwaltungsgericht Augsburg (förvaltningsdomstol i Augsburg) den 13 augusti 2009 och yrkade att beslutet skulle upphävas.

24 Verwaltungsgericht Augsburg ogillade överklagandet genom dom den 11 december 2009. Fastställelsen att Wolfgang Hofmann inte har rätt att använda det tjeckiska körkortet i Tyskland strider inte mot principen om ömsesidigt erkännande av körkort, eftersom artikel 11.4 andra stycket i direktiv 2006/126 utgör ett undantag från artikel 2.1 i direktivet. Artikel 11.4 andra stycket ska i enlighet med EU-domstolens praxis beträffande artikel 8.2 och 8.4 i direktiv 91/439 inte tolkas restriktivt (domar av den 26 juni 2008 i de förenade målen C-329/06 och C-343/06, Wiedemann och Funk, REG 2008, s. I-4635, och i de förenade målen C-334/06-336/06, Zerche m.fl., REG 2008, s. I-4691). Undantag som har utvecklats i rättspraxis kan inte anses förenliga med den strikta vägran att erkänna ett körkort som numera är påkallad enligt de villkor som föreskrivs i artikel 11.4 andra stycket i direktiv 2006/126. För en effektiv bekämpning av ”körkortsturism” – som är ett av målen med direktivet – krävs det att jämförelsevis stränga lämplighetsbestämmelser, såsom de som gäller i Tyskland, inte ska kunna kringgås efter en återkallelse av det tyska körkortet.

25 Wolfgang Hofmann överklagade till Bayerischer Verwaltungsgerichsthof som meddelade prövningstillstånd. Han yrkade att Verwaltungsgericht Augsburgs dom och beslutet från körkortsmyndigheten av den 15 juli 2009 skulle upphävas. För det första ansåg han att frågan uppkommer huruvida artikel 11.4 i direktiv 2006/126 är tillämplig på utländska körkort som, såsom i detta fall, har utfärdats den 19 januari 2009 eller därefter. Först därefter uppkommer den ytterligare frågan huruvida EU-domstolens praxis (se punkt 24 ovan) är tillämplig på de bestämmelser i direktivet som trädde i kraft den 19 januari 2009.

26 Bayerischer Verwaltungsgerichtshof var osäker på om EU-domstolens praxis angående artiklarna 1.2, 8.2 och 8.4 i direktiv 91/439 ska tillämpas på artikel 11.4 i direktiv 2006/126, och beslutade därför att vilandeförklara målet och ställa följande fråga till EU-domstolen:

”Ska artikel 2.1 och artikel 11.4 andra stycket i direktiv 2006/126 … tolkas så, att en medlemsstat ska vägra att erkänna giltigheten av ett körkort som en annan medlemsstat har utfärdat till en person, vid en tidpunkt då ingen spärrtid förelåg för denne, om dennes körkort har återkallats i den förstnämnda medlemsstaten och nämnda person hade sin permanenta bosättningsort i den utfärdande medlemsstaten då körkortet utfärdades?”

Förfarandet vid EU-domstolen

27 Genom en skrivelse som inkom till EU-domstolen den 13 september 2011, underrättade Bayerischer Verwaltungsgerichtshof EU-domstolen om att Wolfgang Hofmanns körkort hade återkallats genom lagakraftvunnen dom meddelad den 5 april 2011 av Amtsgericht Memmingen, och att spärrtiden bestämts till ett år och sex månader. Bayerischer Verwaltungsgerichtshof uppgav att det visserligen inte längre fanns anledning att pröva körkortsmyndighetens beslut av den 15 juli 2009 om att hans tjeckiska körkort inte gav honom rätt att framföra motorfordon i Tyskland, men att det ändå var nödvändigt för EU-domstolen att pröva tolkningsfrågan.

28 Wolfgang Hofmanns ombud yrkar nämligen nu – med anledning av brottmålsdomen mot Wolfgang Hofmann – att Verwaltungsgericht Augsburgs dom ska ändras och att det ska fastställas att beslutet av den 15 juli 2009 är rättsvidrigt. För att Bayerischer Verwaltungsgerichtshof ska kunna uttala sig om

huruvida beslutet är rättsvidrigt, erfordras ett svar från EU-domstolen på tolkningsfrågan. Dessutom har Bayerischer Verwaltungsgerichtshof uppgett att målet mot Wolfgang Hofmann endast är ett av flera mål vars utgång beror på EU-domstolens svar på tolkningsfrågan.

Prövning av tolkningsfrågan

29 Bayerischer Verwaltungsgerichtshof har ställt frågan för att få klarhet i huruvida artiklarna 2.1 och 11.4 andra stycket i direktiv 2006/126 ska tolkas så, att en medlemsstat ska vägra – vid en tidpunkt då ingen spärrtid förelåg för innehavaren av ett körkort som utfärdats av en annan medlemsstat och trots att villkoret om permanent bosättningsort i den sistnämnda medlemsstaten är uppfyllt – att erkänna giltigheten av detta körkort, när körkortshavaren har fått ett tidigare körkort återkallat i den förstnämnda medlemsstaten.

Inledande synpunkter

30 EU-domstolen kommer först att pröva om artiklarna 2.1 och 11.4 andra stycket i direktiv 2006/126 är tillämpliga i det nationella målet.

31 Wolfgang Hofmann anser att det följer av artikel 16.2 och artikel 13.2 i direktiv 2006/126 – enligt vilken behörighet att framföra fordon som beviljats före den 19 januari 2013 inte ska kunna dras in eller på något sätt inskränkas genom bestämmelserna i detta direktiv – att det är fastställt att artikel 11.4 andra stycket i direktivet träder i kraft den 19 januari 2013.

32 Europeiska kommissionen och den tyska regeringen anser däremot att artiklarna 2.1 och 11.4 andra stycket i direktiv 2006/126 är tillämpliga i det nationella målet. Kommissionen har bland annat anfört att direktivet trädde i kraft den 19 januari 2007 och att det som är avgörande i målet är att ett tjeckiskt körkort utfärdades den 19 januari 2009. Den tyska regeringen har gjort gällande att artikel 13.2 i direktivet inte hindrar att artikel 11.4 andra stycket tillämpas på körkort som utfärdats före den 19 januari 2013. Detta framgår bland annat av att bestämmelsen i artikel 11.4 andra stycket, enligt artikel 18 andra stycket i direktiv 2006/126, är tillämplig från och med den 19 januari 2009. Enligt artikel 16.1 och 16.2 i direktiv 2006/126 är artikel 13 i direktivet däremot tillämplig först från och med den 19 januari 2013. Dessutom har Förbundsrepubliken Tyskland inte införlivat artikel 13.2 i förtid.

33 Domstolen gör följande bedömning. Direktiv 91/439 upphör att gälla först den 19 januari 2013. Enligt artikel 18 andra stycket i direktiv 2006/126 är artiklarna 2.1 och 11.4 i detta direktiv emellertid tillämpliga från och med den 19 januari 2009 (se dom av den 1 mars 2012 i mål C-467/10, Akyüz, punkt 31).

34 Det framgår emellertid av begäran om förhandsavgörande att Wolfgang Hofmanns tjeckiska körkort, som utfärdades den 19 januari 2009, omhändertogs av tysk polis den 25 mars 2009, och att han underrättades den 20 april 2009 av den tyska körkortsmyndigheten om att han inte fick framföra motorfordon i Tyskland med stöd av nämnda körkort. Körkortsmyndigheten förordnade den 15 juli 2009 att körkortet skulle förses med påskrift om att det inte var giltigt i Tyskland.

35 Därmed är artiklarna 2.1 och 11.4 i direktiv 2006/126 tillämpliga i tiden på omständigheterna i det nationella målet.

36 Wolfgang Hofmann har gjort gällande att artikel 13.2 i direktiv 2006/126 utgör hinder för att tillämpa artikel 11.4 andra stycket i samma direktiv, men detta argument föranleder inte domstolen att göra någon annan bedömning än den ovan anförda.

37 Bortsett från de bestämmelser som nämns i artikel 18 andra stycket i direktiv 2006/126 (däribland artikel 11.4), är de övriga bestämmelserna i direktivet, bland annat artikel 13, enligt artikel 17 första stycket i direktivet tillämpliga först från och med den 19 januari 2013.

38 I likhet med vad som gjorts gällande av den tyska regeringen, finner domstolen dessutom att om artikel 13.2 i direktiv 2006/126 tolkades på så sätt att ett körkort som utfärdats före den 19 januari 2013 rent allmänt inte kunde återkallas eller bli föremål för någon begränsning, skulle det inte längre vara möjligt att tillämpa artikel 11.4 i direktivet; beträffande denna bestämmelse föreskrivs det dock uttryckligen i artikel 18 andra stycket att den ska tillämpas från och med den 19 januari 2009.

39 Av placeringen av artikel 13 i direktiv 2006/126 framgår, såsom den tyska regeringen påpekat, i alla händelser att artikel 13.2 enbart hänvisar till rättigheter som förvärvats för att framföra särskilda kategorier av fordon och inte till begränsning, omhändertagande eller återkallelse av ett körkort.

40 Såsom påpekats av generaladvokaten i punkt 35 i förslaget till avgörande, inför direktiv 2006/126 en enda gemenskapsmodell för körkort som syftar till att ersätta olika existerande körkort i medlemsstaterna. I artikel 4 i direktivet fastställs och definieras de olika kategorier av körkort med vilka medlemsstaterna – som var och en fastställt egna körkortskategorier – ska fastställa överensstämmande kategorier.

41 Artikel 13 i direktiv 2006/126, med rubriken ”Överensstämmelse mellan körkort som inte motsvarar gemenskapsmodellen”, syftar således enbart till att reglera frågan om överensstämmelse mellan rättigheter som förvärvats före genomförandet av direktivet och de olika kategorier av körkort som definieras i direktivet.

42 Det framgår dessutom av förarbetena till direktiv 2006/126 att denna bedömning är riktig. Såsom generaladvokaten framhållit i punkt 37 i sitt förslag till avgörande, framgår det av förarbetena att artikel 13.2 lades till i detta direktiv på Europaparlamentets initiativ. Parlamentet motiverade tillägget med att utbytet av de gamla körkorten inte får leda till en förlust eller inskränkning av de rättigheter som förvärvats med avseende på tillståndet att framföra olika kategorier av fordon.

Domstolens svar

43 Enligt fast rättspraxis föreskrivs i artikel 1.2 i direktiv 91/439 ett formlöst ömsesidigt erkännande av körkort som utfärdats av medlemsstaterna. I denna bestämmelse åläggs medlemsstaterna en klar och precis skyldighet, som innebär att de inte har något utrymme att efter eget skön bedöma vilka åtgärder som ska vidtas för att iaktta denna (se, bland annat, dom av den 19 februari 2009 i mål C-321/07, Schwarz, REG 2009, s. I-1113, punkt 75, av den 19 maj 2011 i mål C-184/10, Grasser, REU 2011, s. I-4057, punkt 19, och domen i det ovannämnda målet Akyüz, punkt 40).

44 Såsom domstolen redan slagit fast i punkt 40 i domen i det ovannämnda målet Akyüz, gäller detsamma beträffande artikel 2.1 i direktiv 2006/126, som har samma lydelse som artikel 1.2 i direktiv 91/439.

45 Domstolen har för övrigt vid upprepade tillfällen slagit fast att den utfärdande medlemsstaten är skyldig att kontrollera att de minimivillkor som uppställs i unionsrätten, bland annat villkoren avseende bosättning och lämplighet i artikel 7.1 i direktiv 91/439, är uppfyllda och att det därmed är motiverat att utfärda ett körkort (se domarna i de ovannämnda målen Schwarz, punkt 76, och Grasser, punkt 20).

46 När myndigheterna i en medlemsstat har utfärdat ett körkort i enlighet med artikel 1.1 i direktiv 91/439, har de andra medlemsstaterna inte rätt att kontrollera att de villkor för utfärdande som uppställs i nämnda direktiv har iakttagits. Innehav av ett körkort som har utfärdats av en

medlemsstat måste nämligen anses utgöra bevis för att körkortshavaren vid tidpunkten för utfärdandet uppfyllde nämnda villkor (se, bland annat, domarna i de ovannämnda målen Schwarz, punkt 77, och Grasser, punkt 21).

47 Dessa överväganden kan i sin helhet överföras till det system som inrättas genom direktiv 2006/126. Såsom framgår av punkt 44 ovan, har direktiv 2006/126 – med samma ord som i direktiv 91/439 – behållit principen om ömsesidigt erkännande av körkort som utfärdats i medlemsstaterna.

48 Domstolen har emellertid å ena sidan ansett att artiklarna 1.2, 7.1 b, 8.2 och 8.4 i direktiv 91/439 inte utgör hinder för en värdmedlemsstat att, inom sitt territorium, vägra erkänna giltigheten av ett körkort som har utfärdats av en annan medlemsstat när det, på grundval av uppgifter på körkortet eller andra obestridliga uppgifter som härrör från den utfärdande medlemsstaten, och inte med ledning av uppgifter från värdmedlemsstaten, är fastslaget att kravet på permanent bosättningsort i artikel 7.1 b i direktiv 91/439 inte iakttagits (se, för ett liknande resonemang, domen i de ovannämnda förenade målen Wiedemann och Funk, punkt 72, och domen i det ovannämnda målet Grasser, punkt 33). Domstolen har slagit fast att det härvid saknar betydelse att körkortshavaren inte har varit föremål för någon sådan åtgärd från värdmedlemsstatens sida som avses i artikel 8.2 i direktiv 91/439 (se domen i det ovannämnda målet Grasser, punkt 33).

49 Domstolen har å andra sidan slagit fast att bestämmelserna i artiklarna 1.2 och 8.4 i direktiv 91/439 inte utgör hinder för en medlemsstat att, när en person har fått sitt körkort indraget i denna medlemsstat och en spärrtid bestämts, vägra erkänna ett nytt körkort som har utfärdats av en annan medlemsstat under spärrtiden (se domarna i de ovannämnda förenade målen Wiedemann och Funk, punkt 65, och i det ovannämnda målet Schwarz, punkt 83, samt beslutet av den 3 juli 2008 i mål C-225/07, Möginger, punkt 38).

50 Domstolen har i detta avseende funnit att artikel 8.4 i direktiv 91/439 däremot inte kan åberopas av en medlemsstat för att på obestämd tid vägra att erkänna ett körkort som vid ett senare tillfälle, det vill säga efter det att spärrtiden löpt ut, har utfärdats av en annan medlemsstat, när körkortshavaren inom den förstnämnda statens territorium har varit föremål för åtgärder avseende indragning eller annullering av ett körkort som har utfärdats av denna medlemsstat (se, för ett liknande resonemang, dom av den 29 april 2004 i mål C-476/01, Kapper, REG 2004, s. I-5205, punkt 76; domarna i de ovannämnda förenade målen Wiedemann och Funk, punkt 63, och domen i det ovannämnda målet Schwarz, punkt 85, samt beslutet av den 6 april 2006 i mål C-227/05, Halbritter, punkt 28).

51 När en persons körkort har dragits in i en medlemsstat får således nämnda medlemsstat enligt bestämmelserna i artikel 8.4 i direktiv 91/439 i princip inte vägra att erkänna det körkort som därefter har utfärdats av en annan medlemsstat till samma person vid en tidpunkt då ingen spärrtid förelåg (se, för ett liknande resonemang, domen i det ovannämnda målet Kapper, punkt 76; domarna i de ovannämnda förenade målen Wiedemann och Funk, punkt 64, och domen i det ovannämnda målet Schwarz, punkt 86, samt besluten i de ovannämnda målen Halbritter, punkt 27, och Möginger, punkt 44).

52 Med anledning av att artikel 8.4 i direktiv 91/439 och motsvarande bestämmelse i direktiv 2006/126 (det vill säga artikel 11.4) har formulerats på olika sätt, ska domstolen pröva om dessa båda bestämmelser ska tolkas på olika sätt. Det skulle i så fall innebära att de villkor som slagits fast i domstolens praxis (se punkterna 48–51 ovan) för tillämpningen av artikel 8.4 i direktiv 91/439 inte är tillämpliga i ett sådant fall som Wolfgang Hofmanns, där det är direktiv 2006/126 som är tillämpligt.

53 I artikel 8.4 första stycket i direktiv 91/439 föreskrivs nämligen att en medlemsstat får vägra att erkänna giltigheten av ett körkort som har utfärdats av en annan medlemsstat om innehavaren inom den förstnämnda medlemsstatens territorium är föremål för begränsning, återkallande, indragning eller annullering av körkortet, medan det i artikel 11.4 andra stycket i direktiv 2006/126 föreskrivs att ”[e]n medlemsstat skall vägra att erkänna giltigheten av ett körkort utfärdat av en annan medlemsstat

till en person vars körkort har begränsats, omhändertagits eller återkallats på den förstnämnda medlemsstatens territorium”. Enligt ordalydelsen i den sistnämnda bestämmelsen ska således medlemsstaterna hädanefter vägra att erkänna ett sådant körkort, medan de enligt artikel 8.4 i direktiv 91/439 hade ett utrymme för skönsmässig bedömning i detta avseende.

54 I denna del anser Wolfgang Hofmann att de identiska lydelserna ger vid handen att artikel 11.4 i direktiv 2006/126 innehåller samma undantag från principen om ömsesidigt erkännande av körkort som de som redan fanns med tillämpning av artikel 8.4 i direktiv 91/439, såsom denna bestämmelse tolkats av domstolen. I och med att någon ändring inte gjorts avseende formuleringen av principen om ömsesidigt erkännande av körkort i artikel 1.2 i direktiv 91/439 och i artikel 2.1 i direktiv 2006/126, finns det ingen anledning till att rättspraxis beträffande denna princip ska utvecklas. Den omständigheten att medlemsstaternas utrymme för skönsmässig bedömning för att vägra att erkänna ett körkort som utfärdats av en annan medlemsstat har begränsats, saknar betydelse för tillämpningsvillkoren för artikel 11.4 i direktiv 2006/126.

55 Kommissionen anser att de nya bestämmelserna visserligen inte längre ger medlemsstaterna fullt handlingsutrymme när det gäller frågan att inte erkänna ett körkort. Dock innebär de nya bestämmelserna att medlemsstaterna ska vägra att erkänna ett körkort då villkoren för detta är uppfyllda, eftersom villkoren för möjligheten att vägra att erkänna ett körkort enligt de tidigare bestämmelserna eller för skyldigheten att vägra att erkänna ett körkort enligt de nya reglerna inte har ändrats. Enligt kommissionen är det därför inte möjligt att av artikel 11.4 i direktiv 2006/126 dra slutsatsen att domstolens domar angående rekvisiten i direktiv 91/439 numera är obsoleta. Det är visserligen riktigt att alla förarbeten till direktiv 2006/126 lägger tonvikten på den nyinrättade skyldigheten att inte utfärda och att inte erkänna körkort. Dock kan det inte anses att någon ändring införts vad avser de villkor som ligger till grund för en åtgärd att inte utfärda eller inte erkänna ett körkort.

56 I annat fall skulle en unionsmedborgare fortsättningsvis bara kunna få ett körkort i den medlemsstat där körkortet tidigare har begränsats, omhändertagits eller återkallats, och detta utan begränsning i tiden för denna begränsning.

57 Freistaat Bayern anser däremot att dessa villkor har slagits fast i domstolens praxis angående direktiv 91/439 och att denna rättspraxis i fortsättningen endast gäller för körkort som utfärdats före den 19 januari 2009.

58 Till skillnad från vad som var fallet beträffande artikel 8.4 i direktiv 91/439, innebär artikel 11.4 första stycket i direktiv 2006/126 att medlemsstaterna hädanefter – och utan att de har något utrymme för skönsmässig bedömning i frågan – ska vägra att utfärda ett nytt körkort till en sökande vars körkort har begränsats, omhändertagits eller återkallats av en annan medlemsstat.

59 Härav har Freistaat Bayern dragit slutsatsen att domstolens praxis angående tolkningen av artikel 8.4 i direktiv 91/439 inte kan överföras till att även gälla artikel 11.4 första och andra styckena i direktiv 2006/126. Om en medlemsstat enligt direktiv 2006/126 vägrar att erkänna ett körkort som utfärdats till en person av en annan medlemsstat, då dennes körkort har begränsats, omhändertagits eller återkallats i den förstnämnda medlemsstaten, innebär det att den medlemsstaten vägrar att erkänna en rättsakt som strider mot unionsrätten. Enligt artikel 11.4 första stycket i direktiv 2006/126 fick nämligen den andra medlemsstaten inte utfärda körkortet. Artikel 11.4 i direktivet utgör på så sätt en *lex specialis* i förhållande till artikel 2.1 i direktivet, och bestämmelsen ålägger medlemsstaterna att vägra att erkänna körkort som utfärdats i strid med unionsrätten.

60 Enligt Freistaat Bayern ger förarbetena till direktiv 2006/126 vid handen att denna bedömning är riktig. Artikel 11.4 första och andra styckena i direktivet har fått sin utformning med anledning av en ändring som föreslogs av transport- och turismkommissionen vid Europaparlamentet. Denna ändring föreslogs uppenbarligen som en reaktion på domen i det ovannämnda målet Kapper och kan ses som en lagstiftningsåtgärd med anledning av denna dom.

61 Den tyska regeringen har för sin del gjort gällande följande. Artikel 11.4 andra stycket i direktiv 2006/126 avser inte någon eventuell överträdelse av villkoret om permanent bosättning i den medlemsstat som utfärdar körkortet. Inte heller avses utgången av någon eventuell spärrtid. Trots att presens används i den franska språkversionen (”à une personne dont le permis de conduire *fait* l’objet, sur son territoire, d’une restriction, d’une suspension ou d’un retrait”) och i den engelska språkversionen (”to a person whose driving licence *is* restricted, suspended or withdrawn in the former State’s territory”), innebär bestämmelsen att den mycket väl kan tillämpas på en person vars körkort har återkallats enligt tysk rätt och beträffande vilken spärrtiden löpt ut. För det fall det tyska körkortet ännu inte återlämnats till vederbörande, är hans eller hennes körkort fortfarande ”återkallat”.

62 Den tyska regeringen anser vidare att en ”restriktiv tolkning” av artikel 11.4 andra stycket i direktiv 2006/126 inte kan motivera att några sådana tillämpningsvillkor läggs till som inte uttryckligen föreskrivs i bestämmelsen. Det finns inte någon anledning att tolka en bestämmelse restriktivt redan av den anledningen att den är en undantagsbestämmelse – i detta mål en bestämmelse om undantag från den i artikel 2.1 föreskrivna principen om ömsesidigt erkännande av körkort.

63 Den tyska regeringen har även gjort gällande följande. Medlemsstaternas skyldighet att vägra att erkänna körkort i de fall som föreskrivs i artikel 11.4 andra stycket i direktiv 2006/126 främjar vägsäkerheten, vilket i sin tur innebär ett skydd för rätten till liv, människans rätt till integritet och rätten till egendom (se artiklarna 2, 3 och 17 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna). Dessa friheter har samma rättsliga status som de grundläggande rättigheter som främjas genom den i artikel 2.1 i direktiv 2006/126 föreskrivna principen om ömsesidigt erkännande.

64 Den tyska regeringen anser vidare att bakgrunden till tillkomsten av artikel 11.4 andra stycket i direktivet ger vid handen att lagstiftarens avsikt med direktivet var att återigen prioritera ett intensifierat arbete mot ”körkortsturism” och därigenom att främja vägsäkerheten; detta ska ses som en åtgärd mot principen om ömsesidigt erkännande (som grundas på den fria rörligheten) som fram till dess var överordnad enligt domstolens praxis. Däremot finns det ingalunda stöd för att de lagstiftande organen med detta direktiv skulle ha haft för avsikt att artikel 11.4 andra stycket i direktivet endast skulle kunna tillämpas om det förelåg en överträdelse av villkoret om permanent bosättning i den medlemsstat som utfärdar körkortet eller om spärrtiden ännu inte löpt ut.

65 Domstolen gör följande bedömning. Artikel 8.4 i direktiv 91/439 och artikel 11.4 i direktiv 2006/126 har inte formulerats på samma sätt. Detta innebär dock inte att det finns någon anledning att ifrågasätta de villkor som ställs upp i domstolens praxis angående när det var möjligt att enligt direktiv 91/439 vägra att erkänna giltigheten av ett körkort och, hädanefter, när det enligt direktiv 2006/126 är obligatoriskt att vägra att erkänna giltigheten av ett körkort.

66 Enligt direktiv 91/439 *fick* en medlemsstat vägra att erkänna giltigheten av ett körkort, men enligt direktiv 2006/126 *ska* en medlemsstat vägra att erkänna giltigheten; dessutom görs en skillnad mellan, å ena sidan, begränsning, omhändertagande och återkallelse och, å andra sidan, annullering. Därutöver har dock artikel 11.4 andra stycket i direktiv 2006/126 inte utformats på ett sätt som i väsentlig omfattning avviker från lydelsen av artikel 8.4 första stycket i direktiv 91/439.

67 Det är visserligen riktigt att vissa språkversioner av artikel 11.4 andra stycket i direktiv 2006/126, bland annat den tyska (”einer Person ..., deren Führerschein ... eingeschränkt, ausgesetzt oder entzogen *worden ist*”), har formulerats på ett sådant sätt att de inte utesluter att de i bestämmelsen angivna åtgärderna inte längre har någon verkan. Inte desto mindre är det så att ett stort antal av de andra språkversionerna av artikel 11.4 andra stycket i direktiv 2006/126 – till exempel den franska och den engelska språkversionen (”à une personne dont le permis de conduire *fait* l’objet, sur son territoire, d’une restriction, d’une suspension ou d’un retrait” och ”to a person whose driving licence *is* restricted, suspended or withdrawn in the former State’s territory”) – uttrycker en tanke om att dessa

åtgärder ska pågå då ett körkort utfärdas till en person vars körkort, i en medlemsstat, är föremål för någon av dessa åtgärder för att denna medlemsstat ska vara skyldig att vägra att erkänna körkortets giltighet.

68 Enligt fast rättspraxis kan för det första den formulering som använts i en av språkversionerna av en unionsrättslig bestämmelse inte ensam ligga till grund för tolkningen av denna bestämmelse eller i detta hänseende tillmätas större betydelse än övriga språkversioner (se, bland annat, dom av den 3 april 2008 i mål C-187/07, Endendijk, REG 2008, s. I-2115, punkt 23, av den 9 oktober 2008 i mål C-239/07, Sabatauskas m.fl., REG 2008, s. I-7523, punkt 38, och av den 5 maj 2011 i de förenade målen C-230/09 och C-231/09, Kurt och Thomas Etling m.fl., REU 2011, s. I-3097, punkt 60). För det andra ska de olika språkversionerna av en av unionens bestämmelser ges en enhetlig tolkning. För det fall de skiljer sig åt är det därför nödvändigt att bestämmelsen i fråga tolkas i enlighet med systematiken i och ändamålet med de föreskrifter i vilka den ingår (se, för ett liknande resonemang, domen i det ovannämnda målet Endendijk, punkt 24, dom av den 29 april 2010 i mål C-340/08, M m.fl., REU 2010, s. I-3913, punkt 44, och domen i de ovannämnda förenade målen Kurt och Thomas Etling m.fl., punkt 60).

69 Under alla omständigheter konstaterar domstolen att den tyska språkversionen av artikel 8.4 första stycket i direktiv 91/439 är formulerad i imperfekt (”einer Person ..., auf die ... eine der in Absatz 2 genannten Maßnahmen angewendet *wurde*”). Detta har dock inte hindrat domstolen från att anse att en medlemsstat inte kan åberopa denna bestämmelse för att på obestämd tid vägra att erkänna – beträffande en person vars körkort har återkallats i den medlemsstaten – ett körkort som senare kan ha utfärdats till denna person av en annan medlemsstat.

70 Det är visserligen riktigt att det framgår av förarbetena till direktiv 2006/126 att unionslagstiftarens avsikt har varit att intensifiera bekämpningen av ”körkortsturism” genom att omvandla möjligheten för medlemsstaterna att inte erkänna ett körkort som utfärdats av en annan medlemsstat till att i stället bli en skyldighet, för att på så sätt säkerställa ett ömsesidigt erkännande av åtgärder som innebär att ett körkort har begränsats, omhändertagits eller återkallats. Däremot framgår det inte av förarbetena att unionslagstiftaren har ifrågasatt de i domstolens praxis fastlagda villkoren för när en medlemsstat får eller, när det gäller direktiv 2006/126, ska vägra att erkänna giltigheten av ett körkort som utfärdats av en annan medlemsstat.

71 Domstolen har dessutom vid upprepade tillfällen erinrat om att den i artikel 8.4 i direktiv 91/439 föreskrivna möjligheten utgör ett undantag från den allmänna principen om ömsesidigt erkännande av körkort, och bestämmelsen ska av denna anledning tolkas restriktivt (se, bland annat, dom av den 20 november 2008 i mål C-1/07, Weber, REG 2008, s. I-8571, punkt 29, domen i det ovannämnda målet Schwarz, punkt 84, och beslutet av den 2 december 2010 i mål C-334/09, Scheffler, REU 2010, s. I-12379, punkt 63). Detta gäller även den skyldighet som numera finns angiven i artikel 11.4 andra stycket i direktiv 2006/126. Denna skyldighet utgör nämligen även den ett undantag från den allmänna principen om ömsesidigt erkännande av körkort, som bekräftas i artikel 2.1 i direktivet.

72 Det ska tilläggas att det i artikel 11.4 första och andra styckena i direktiv 2006/126 görs en åtskillnad mellan utfärdande och erkännande av körkort till en person vars körkort har begränsats, omhändertagits eller återkallats i en annan medlemsstat. Bortsett från denna skillnad har första och andra styckena formulerats på liknande sätt. Om artikel 11.4 andra stycket i direktiv 2006/126 ska tolkas så, att bestämmelsen innebär en skyldighet för en medlemsstat att inte erkänna varje körkort som utfärdats av en annan medlemsstat till en person vars körkort har begränsats, omhändertagits eller återkallats i den första medlemsstaten, så ska artikel 11.4 första stycket tolkas på ett liknande sätt, vilket således innebär en skyldighet att inte utfärda något körkort till en sådan person.

73 Det framgår av förarbetena till direktiv 2006/126 att unionslagstiftarens avsikt har varit att stärka enhetsprincipen för körkort, och att förhindra att en person, vars körkort har begränsats, omhändertagits eller återkallats i en medlemsstat, kan få ett körkort utfärdat till sig i en annan

medlemsstat eller få ett sådant körkort erkänt (se, för ett liknande resonemang, förslaget till Europaparlamentets och rådets direktiv EG om körkort (omarbetning) av den 21 oktober 2003, KOM(2003) 621 slutlig, framlagt av kommissionen, sidan 6).

74 Detta innebär emellertid inte att en person vars körkort har begränsats, omhändertagits eller återkallats i en medlemsstat aldrig kan få ett nytt körkort i en annan medlemsstat, ens efter den spärrtid som i förekommande fall har förordnats i samband med ett sådant körkortsingripande i den första medlemsstaten.

75 Den tolkning av artikel 11.4 andra stycket i direktiv 2006/126 som Freistaat Bayern och den tyska regeringen har förordat, skulle emellertid innebära, enligt artikel 11.4 första stycket, ett permanent förbud som inte är tidsbegränsat mot att ett nytt körkort utfärdas av en medlemsstat till en person vars körkort tidigare har begränsats, omhändertagits eller återkallats i en annan medlemsstat.

76 Domstolen erinrar i detta avseende om att enligt artikel 7.1 b i direktiv 91/439 och artikel 7.1 e i direktiv 2006/126 får ett körkort endast utfärdas av den medlemsstat där sökanden har sin permanenta bosättningsort. Den enda möjligheten att få ett nytt körkort enligt direktiv 91/439 och direktiv 2006/126 för en person vars körkort har återkallats i en medlemsstat och som därefter flyttat till en annan medlemsstat är således att vända sig till körkortsmyndigheterna i den nya bosättningsmedlemsstaten.

77 Om artikel 11.4 i direktiv 2006/126 tolkades på så sätt att en sådan person inte längre skulle kunna få ett körkort i den nya bosättningsmedlemsstaten, inte ens efter att en eventuell spärrtid löpt ut, så skulle det således hindra den rätt att fritt röra sig och uppehålla sig i medlemsstaterna som unionsmedborgarna har enligt artikel 21 FEUF och som direktiv 2006/126 ska underlätta.

78 Vad beträffar direktiv 91/439 har domstolen dessutom redan slagit fast att det skulle stå i direkt motsats till principen om ömsesidigt erkännande av körkort, vilken utgör själva grundstenen i det system som införts genom direktiv 2006/126, att anse att en medlemsstat har rätt att grunda sig på nationella bestämmelser för att på obestämd tid motsätta sig ett erkännande av ett körkort som har utfärdats av en annan medlemsstat (se, för ett liknande resonemang, domen i det ovannämnda målet Kapper, punkt 77, och beslutet i det ovannämnda målet Halbritter, punkt 28).

79 Vid förhandlingen har emellertid Freistaat Bayern och den tyska regeringen anfört följande. För att en person, vars körkort har återkallats i en medlemsstat, ska kunna få ett nytt körkort i en annan medlemsstat i enlighet med direktiv 2006/126 och kunna få detta nya körkort erkänt av de andra medlemsstaterna, så är det nödvändigt att den medlemsstat som utfärdar körkortet samarbetar med den medlemsstat som förordnat om körkortsåterkallelse. Enligt den tyska regeringen borde den medlemsstat som utfärdar körkortet ha informerats av den andra medlemsstaten om vilka skäl som föranledde att körkortet återkallats och den borde ha kontrollerat om dessa skäl inte längre är aktuella.

80 Domstolen godtar dock inte detta argument.

81 Den i artikel 11.4 första stycket i direktiv 2006/126 föreskrivna skyldigheten förutsätter visserligen att medlemsstaterna samarbetar för att kontrollera dels om den som ansöker om körkort redan har ett körkort som utfärdats i en annan medlemsstat när det – såsom föreskrivs i artikel 7.5 c i direktivet – finns rimlig anledning att misstänka detta, dels om en spärrtid gäller för sökanden i de fall sökandens körkort har återkallats i en annan medlemsstat. Artikel 15 i direktivet bekräftar för övrigt att det är nödvändigt att medlemsstaterna bistår varandra och att de utbyter upplysningar.

82 Att uppställa en absolut skyldighet för de behöriga myndigheterna att samråda och systematiskt kontrollera att de skäl som föranlett en körkortsåterkallelse inte längre är aktuella som villkor för att den medlemsstat där sökanden är bosatt ska kunna utfärda ett körkort, skulle emellertid erfordra ett

komplext system som gör det möjligt att avgöra om sökanden inte varit föremål – och detta även lång tid tillbaka – för något beslut om körkortsåterkallelse i någon annan medlemsstat. Under alla omständigheter föreskrivs det inte uttryckligen i direktiv 2006/126 att något sådant system ska inrättas. Nätverket för EU-körkort kan visserligen underlätta att ett sådant system inrättas. Detta nätverk har emellertid ännu inte tagits i drift, och det kan inte vara användbart när det gäller eventuella återkallelsebeslut som meddelats av de andra medlemsstaterna för länge sedan.

83 Den som ansöker om körkort i en medlemsstat kan dessutom i en annan medlemsstat ha fått sitt körkort återkallat med anledning av olika gärningar, bland annat sådana gärningar som de som är aktuella i det nationella målet. Det kan dock även vara fråga om andra brott mot vägtrafiklagstiftningen, även mindre förseelser. Det kan emellertid bli svårt att kontrollera att vissa av de skäl som ligger bakom ett återkallelsebeslut inte längre är aktuella, och direktiv 2006/126 ger inte någon vägledning i detta avseende.

84 När det gäller direktiv 91/439 har domstolen redan slagit fast att en värdmedlemsstat, som tillämpar strängare nationella villkor för utfärdandet av körkort efter det att ett tidigare körkort har dragits in, inte kan vägra att erkänna ett körkort som har utfärdats vid ett senare tillfälle av en annan medlemsstat enbart med anledning av att det har utfärdats med tillämpning av nationella bestämmelser i vilka kraven inte är desamma som i värdmedlemsstaten (se domen i de ovannämnda förenade målen Wiedemann och Funk, punkt 54). Denna tolkning gäller även för direktiv 2006/126 som – i likhet med direktiv 91/439 – föreskriver en minimal harmonisering av nationella bestämmelser om krav för utfärdande av körkort (se, för ett liknande resonemang, domen i det ovannämnda målet Akyüz, punkt 53). I likhet med vad som konstaterats i punkt 78 ovan är principen om ömsesidigt erkännande av körkort som utfärdats av medlemsstaterna även fortsättningsvis själva grundstenen i detta system.

85 Domstolens slutsats att de villkor som ställts upp i domstolens praxis angående artikel 8.4 första stycket i direktiv 91/439 (se punkterna 48–51 ovan) även ska gälla för artikel 11.4 andra stycket i direktiv 2006/126 vinner för övrigt stöd i den särskilda ordningen för annullering av körkort enligt artikel 11.4 tredje stycket i direktiv 2006/126.

86 I likhet med artikel 8.4 andra stycket i direktiv 91/439 föreskrivs det nämligen i artikel 11.4 tredje stycket i direktiv 2006/126 att en medlemsstat får vägra att utfärda ett körkort om den sökande har fått sitt körkort annullerat i en annan medlemsstat. En medlemsstat är således inte skyldig att vägra att utfärda ett körkort.

87 Ingen bestämmelse i direktiv 2006/126, och inte heller förarbetena till direktivet, anger emellertid att annulleringen av ett körkort endast avser – såsom gjorts gällande av Freistaat Bayern, den tyska regeringen och kommissionen vid förhandlingen – formella omständigheter för utfärdandet av körkort. Dessutom kan det inte uteslutas att en annullering av ett körkort i vissa medlemsstater kan vara en åtgärd som vidtas med anledning av att körkortshavaren inte är lämplig som förare, och en sådan åtgärd är att anse som strängare än om körkortet återkallas eller omhändertas. Ett körkort kan annulleras såsom en åtgärd med anledning bland annat av att körkortshavaren framfört fordon i onyktert tillstånd, såsom är fallet i det nationella målet.

88 Det vore därför paradoxalt att tolka artikel 11.4 andra stycket i direktiv 2006/126 på så sätt att om en medlemsstat fattat beslut om begränsning, omhändertagande eller återkallelse av ett körkort, så skulle det inte längre vara möjligt enligt artikel 11.4 första stycket för körkortshavaren att få ett körkort i en annan medlemsstat, medan denne fortfarande har en sådan möjlighet om körkortet annullerats.

89 Som framgår av punkterna 19 och 20 ovan utfärdade de tjeckiska myndigheterna ett körkort till Wolfgang Hofmann den 19 januari 2009, det vill säga efter utgången av den spärrtid som bestämdes vid körkortsåterkallelsen i Tyskland mot densamme. Det följer av ovanstående överväganden att de tyska myndigheterna inte får vägra att erkänna giltigheten av det sålunda utfärdade körkortet.

90 Det ankommer emellertid på den nationella domstolen att kontrollera – mot bakgrund av de upplysningar som anges i punkt 48 ovan och med beaktande av samtliga omständigheter i målet (se, för ett liknande resonemang, domen i det ovannämnda målet Akyüz, punkt 75) – om Wolfgang Hofmann var permanent bosatt i Republiken Tjeckien då han fick sitt körkort. Om så inte är fallet, får de tyska myndigheterna vägra att erkänna körkortets giltighet. I detta avseende framgår det av begäran om förhandsavgörande att begäran har framställts med den utgångspunkten att villkoret om permanent bosättningsort i den medlemsstat som utfärdat körkortet är uppfyllt.

91 Mot denna bakgrund ska tolkningsfrågan besvaras på följande sätt. Artiklarna 2.1 och 11.4 andra stycket i direktiv 2006/126 ska tolkas så, att de utgör hinder för en medlemsstat att – vid en tidpunkt då ingen spärrtid förelåg för innehavaren av ett körkort som utfärdats av en annan medlemsstat och då villkoret om permanent bosättningsort i den sistnämnda medlemsstaten är uppfyllt – vägra att erkänna giltigheten av detta körkort, när körkortshavaren har fått ett tidigare körkort återkallat i den förstnämnda medlemsstaten.

Rättegångskostnader

92 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (andra avdelningen) följande:

Artiklarna 2.1 och 11.4 andra stycket i Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/126/EG av den 20 december 2006 om körkort (omarbetning) ska tolkas så, att de utgör hinder för en medlemsstat att – vid en tidpunkt då ingen spärrtid förelåg för innehavaren av ett körkort som utfärdats av en annan medlemsstat och då villkoret om permanent bosättningsort i den sistnämnda medlemsstaten är uppfyllt – vägra att erkänna giltigheten av detta körkort, när körkortshavaren har fått ett tidigare körkort återkallat i den förstnämnda medlemsstaten.

Underskrifter